

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Makkai János*
Cím: *Több mint százféle autó, túlköl, rohog és gázol a pesti utcákon*
Forrás: *Magyarország*

Bn

1924. 7. 31.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy

385. 87

Hely

Idő

1924

Személy

Több mint százféle autó túlköl, rohog és gázol a pesti utcákon

— A Magyarország tudósítójától —

Budapest kezd az autók városa lenni. A háború óta a benzines masinák elárasztották az egész várost. Ha nincs is annyi, mint Newyork, vagy Páris boulevardjain, de nagy szaporaságuk mégis föltűnt. Főleg azért, mert a világ egyik nagyvárosában sem túlkölnek, prüszkölnek és vágatnak olyan hatalmas robajjal, mint éppen itt. Ennél is sokkal veszedelmesebb az az óriási por, amelyet fölvernek. Igaz, hogy ebben nemcsak ők a hibásak. Amerikában tudvalevően minden hat emberre jut egy autó. Csakhogy ott az utcák portalanítása olajjal történik.

Az autó azokat érdekli legjobban, akiknek — nincs. Ha az utcasarkon megáll egy-egy eddig még nem látott újfajta karesu gép, komoly uriember is körülállják és megcsodálják. Nem a tudatlanok csodálkozásával, hanem a szakértők bírálatával nézik inkább. Megnézik elül-hátul, szemügyre veszik a műszereit, mindnyájan értenek hozzá. Az inasgyerekek úgy beszélnek ma az autóról, olyan műszavakat használnak, hogy legjobb sofförnek vagy a legszenvedélyesebb autósportembernek is díszére válnék ez a tájékozottság.

A postakocsitól a versenyautóig

Hogy hány darab és hány fajta autó van ma Budapesten, ezt nem könnyű megállapítani. A kis kétüléses verseny-

autótól az öreg taxiig és postakocsig olyan tömege itt ezeknek a gépeknek, hogy az elgázolás veszélyében forgó gyalogjáró alig ér rá megállapítani: milyen autó akarta elütni. Hogy körülbelül hány fajta autómárka van forgalomban, errenézve egyik ismert fővárosi autószerelő a következőket mondotta:

— A múlt évben Budapesten körülbelül hatvan külföldi autógyárnak volt képviselése, ahol ezeknek a gyártmányait árusították. A legtöbb forgalomban lévő gép német gyártmány. Az autótaxik, magánautók és a többi kocsik nagy része is ide tartozik. A német gyáraknak 19-, az olaszoknak 10-, az amerikaiaknak 8-10-, a franciáknak 9-féle produktumát lehetett vásárolni. Magyar autó háromféle van. Ezeket kívül körülbelül ötvenféle autótípus van még a fővárosban, amelyeknek nincsen helybeli képviselőjük.

— Ilyen van: német 19, francia és amerikai 6-6, osztrák, svájci, angol és olasz pedig egyenként 3-5. Ez 110-120 féle személyszállító, magánautót jelent. Ezenkívül még rengeteg régi, bevándorolt és idegen autó-parkot a versenykocsik, teherautók, kis és nagy taxik,

omnibuszok, elektromobilok és az egyéb célokra használt autók teszik változatosabbá. A legkisebb gép a zöldremázolt, ládaalakú biciklikerekű legutóbb feltűnt furesa alkotmány, a legnagyobb monstrum a hatalmas tüzoltóautó és a főváros most elkészült hullaszállítója, amely akkora, mint egy vasuti teherkocsi. Ennek a sokféle gépnek a számát nem lehet megállapítani. Ezekből is van legalább ötvenfajta. *Budapesten tehát naponta legalább 150 féle autó szaladgál.* Télen különben sokkal többet lehet látni, most azok is nyaralnak a gazdáikkal.

Sofförvizsga a Mosonyi-utcában

A különben esőndes Mosonyi-utca kedd délutánonként borzalmas zsvaj, túlkölés, kiabálás és rohogás veri föl. A szűk utcában sorban állanak az autók és motorbiciklik. Itt van a főkapitányság közlekedésügyi ügyosztályának egyik irodája, ahol az autó- és sofförvizsgákat tartják. Fölkerestük ezt az utcát és a vizsgálatra váró masinák sokasága között valahogy elvergődtünk a vizsga színhelyére.

Először az autókat próbálják ki, míg ez nincsen meg, addig nem engedik az utcára. Azután következnek a sofförvizsga. Az elméleti részt a műegyetem egyik képviselője kérdezi, azután a sofförjelöltet beleültetik egy autóba, a rendőrfogalmazó mellé ül és kezdődik a gyakorlati vizsgáztatás, amitől a Mosonyi-utca lakosai, jobban reszketnek, mint a legrettenetesebb elemi csapástól. Megindulnak, kanyarodnak, jobbra térnek, balra térnek, előrerohannak, hátrálnak, keringenek, szóval mindent csinálnak, ami egy autóvezető praxisában előfordulhat. Mindezt pedig a legfűlésebb túlkölések között.

A legborzasztóbbak a motorbiciklik. Ugy száguldanak itt és süvitenek el az ember mellett fél lépésnyire, hogy félóraára idegsokkot kap, ha meg nem szokta.

Föltűnt nekem, hogy a vizsgázók közül sokkal több az uriember és az urihölgy, mind a hivatásos sofför. Sokan sportból tanulják az autózetest, még többen kenyérkereset miatt. Az egyik vizsgázó, fiatal banktisztviselő meg is magyarázta:

— Az autóvezetői tanulmányommal egészen biztosan többre fogom vinni, mint a kettős könyvvitellel. Az esti órákban jártam a tanfolyamra és rövidesen sikerült megtanulnom az autó minden esinyját-binját. Sofför leszek.

A társaságban természetesen B. listás tisztviselőt is láttam.

— Én is ezt a pályát választottam. Husz évig szolgáltam az államot, most elküldtek. Azt hiszem kapok annyi végkielégítést, hogy kéz alatt vehetek egy rozoga autót és beállok sofförnek. Ha nem adnak annyi pénzt, akkor betársulok. Mert többen vagyunk, akik így gondolkoznak.

Távolabb egy fiatal hölgy sétál izgottan. Háromszor lehuzza a kesztyűjét, azután ismét felhuzza. Ő is vizsga előtt áll. Az egész család elkísérte, hogy tanuja legyenek soffőri képességeinek. Rövidesen rákerül a sor, beleül az autóba és elhajt a bizottság előtt. Kétszer kanyarodik, egyet fordul és azután dadalmasan kiszáll.

Esteledik mire vége van a vizsgának. Az újdonsült sofförök kikapják a bizonyítványt és boldogan távoznak, vagy elrobognak. Csak egy hölgy sir keservesen. Nekiment egy lámpaoszlopnak és megbukott. Annyi vigasztalása sincs, hogy gépén elszáguldhasson. Csak a sikeres pótvizsga után szabad hajtania.

Bűnkrónika

Talán egy nagyvárosban sincs annyi autóelgázolás, mint Budapesten. Naponta három-négyről állandóan olvashatunk, minden sofförképzés, túlkölés és közlekedési rendőrség ellenére. A rendőrség sérülési osztályának ugyancsak sok munkát adnak az autószerencsétlenségek.

Itt tartják számon az autóbaleseteket és indítják meg a vigyázatlan hajtók ellen a kihágási eljárást. Ha súlyosabb az eset, a bíróság elé kerül az ügy. Érdeklődtünk itt is:

— Az autóbalesetek száma mindig elég sok volt, de az utóbbi időben egészen ijesztően elszaporodott. Azoknak a baleseteknek a száma, amelyek a rendőrség tudomására jutottak az év elejétől körülbelül ezer. Még több van azonban, amit mi sem tudunk meg, amit ügyesen elsimitanak.

— Érdekes, hogy a legtöbb szerencsétlenség nem a város legforgalmasabb részein, hanem a néptelen külvárosi utvonalakon történik, ahol a lelkiismeretlen sofförök teljes sebességgel haladnak. A balesetek igen nagy számát az autótaxik okozzák. Érdekesen biztosítják magukat az autótulajdonosok a balesetek ellen. Előre biztosítást kötnek az autóra, a soffőrrre, az utasokra és — a szerencsétlen áldozatra, illetve annak kártalanítására.

Azokat a sofföröket is büntetik, akik feketefuvar szállítanak, mert nincs iparigazolványuk. Ilyen fekete fuvar rengeteg sok van. A legolcsóbb közlekedési mód, mindenki jól jár vele, csak a tulajdonos fizet rá.

Szegény autókereskedő panaszai

Végül meglátogattunk egy autókereskedőt. Nagyon rossz hangulatban volt.

— Nem megy az üzlet, — fakadt ki.

— Hiszen annyi új autó van!

— Az lehet, de azokat nem most vették.

Most egyáltalán senki sem vesz autót.

Két évvel ezelőtt, akkor volt jó világ. Elmondja, hogy volt eset, hogy vett valaki egy autót, de nem fizette ki. Közben a nagy autóvásárlások miatt úgy fölment az ára, hogy a kereskedő dupla áron vette vissza a kifizetetlen gépet. Most azonban semmi. Por lepi a nemes gépeket, csak a kirakatokon keresztül nézik őket. *Ma a pesti autók negyedrésze eladó.* — Bizony rossz világ van — állapítja meg az autókereskedő. Elmúlt a jó üzletek ideje.

Makkal János